

Gemeente Renkum
T.a.v. Mw. M. Hutting
Generaal Urquhartlaan 4
6861 GG Oosterbeek

Ons kenmerk 11462-fdbr-notitie-1447-V2
Datum 25-08-2023
Bijlagen
Onderwerp Advies zienswijze geurrapport MER SK Parencó

Geachte mevrouw Hutting,

Hierbij stuur ik u het eerste concept advies ten aanzien van zienswijzen over geur t.a.v. de door Royal HaskoningDHV uitgevoerde MER voor de aanvraag van een revisievergunning van Smurfit Kappa Parencó B.V. Dit concept rapport kan op korte termijn, komende maandag 21/8 besproken worden, waarna een definitief advies opgesteld kan worden.

Graag bespreek ik dit concept recept op korte termijn met de gemeente Renkum. Ik ben hiervoor komende maandag en vrijdag beschikbaar.

Met vriendelijke groet,

Frans de Bree
Directeur / senior adviseur

Kenmerk 11462-fdbr-notitie-1447-V2
Datum 25-08-2023
Auteur Ir. F.B.H. de Bree
Functie Directeur / senior adviseur
Onderwerp Advies zienswijze geurrapport MER SK Parencó

Notitie

1. Inleiding

Buro Blauw heeft in opdracht van de gemeente Renkum het rapport: "Geuronderzoek SK Parencó", van Royal HaskoningDHV (1) beoordeeld. Dit rapport is opgesteld als onderdeel van een MER die is uitgevoerd in het kader van een aanvraag voor een revisievergunning milieu, door Parencó.

Doel van deze beoordeling is de gemeente Renkum te adviseren bij het indienen van zienswijzen op het aspect geur van de opgestelde MER. Het advies van Buro Blauw wordt uitgewerkt in de onderstaande notitie. Hierin wordt achtereenvolgens ingegaan op:

- Een korte samenvatting van de conclusies van het rapport van HaskoningDHV;
- De hindersituatie in Renkum op basis van de landelijke GGD Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2022 in Renkum;
- Vaststellen van het toepasbare aanvaardbaar hinderniveau voor geur;
- Adviezen in te dienen zienswijzen door de gemeente Renkum.

2. Samenvatting geurrapport HaskoningDHV

Het geurrapport van HaskoningDHV is gebaseerd op een uitvoerig meetprogramma van geuremissies en hedonische waarden van de geur van de geurbronnen bij SK Parenc (SKP). SKP produceert papier voor de grafische en verpakkingindustrie. Hierbij wordt voor 100% oud papier gebruikt. Bij SKP is sprake van tientallen geurbronnen, afkomstig:

- Ontvangst oud papier;
- Verwerking oud papier tot papierpulp;
- De papier/kartonproductie;
- De energieopwekking;
- De bedrijfswaterzuiveringsinstallatie.

Het geuronderzoek van HaskoningDHV is grotendeels gebaseerd op een geuremissieonderzoek uit 2022 van een daartoe geaccrediteerd meetbureau. Daarnaast zijn meetdata gebruikt van eerdere onderzoeken bij SKP uitgevoerd door geaccrediteerde meetbureaus. Ten behoeve van het uitgevoerde geuronderzoek is een meetplan opgesteld dat is goedgekeurd door het bevoegde gezag – de Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN), namens de provincie Gelderland.

In de beoordeelde rapportage van HaskoningDHV zijn geen literatuurreferenties naar de uitgevoerde metingen opgenomen. Ook heeft Buro Blauw de rapportage van deze metingen niet kunnen beoordelen. Op basis van de informatie in het beoordeelde geurrapport van HaskoningDHV heeft Buro Blauw enkele kritiepunten die van invloed zijn op de resultaten van het geuronderzoek bij SKP. Dit advies van Buro Blauw dient ter onderbouwing van zienswijzen van de gemeente Renkum op de MER van SKP ten aanzien van geur.

Bij SKP is sprake van een groot aantal bronnen, waarvan de geuremissies grotendeels in 2022 gemeten zijn. De aard van de geur is in het geuronderzoek vastgesteld op basis van de gemeten hedonische waarde per bron. Hierbij is de hinderlijkheid van iedere geurbron ingedeeld in één van de vier hinderlijkheidsklassen volgens het geurbeleid van de provincie Gelderland. Dit zijn klassen zeer hinderlijk, hinderlijk, minder hinderlijk en niet hinderlijk

In het geurrapport zijn de gemeten geuremissies, op basis van de hinderlijkheidsklasse per bron, verschaald naar klasse minder hinderlijk. Hierbij is de geuremissie van bronnen met een hinderlijk geur met een factor 3 vermenigvuldigd en de geuremissie van bronnen met een niet hinderlijke geur gedeeld door een factor 3.

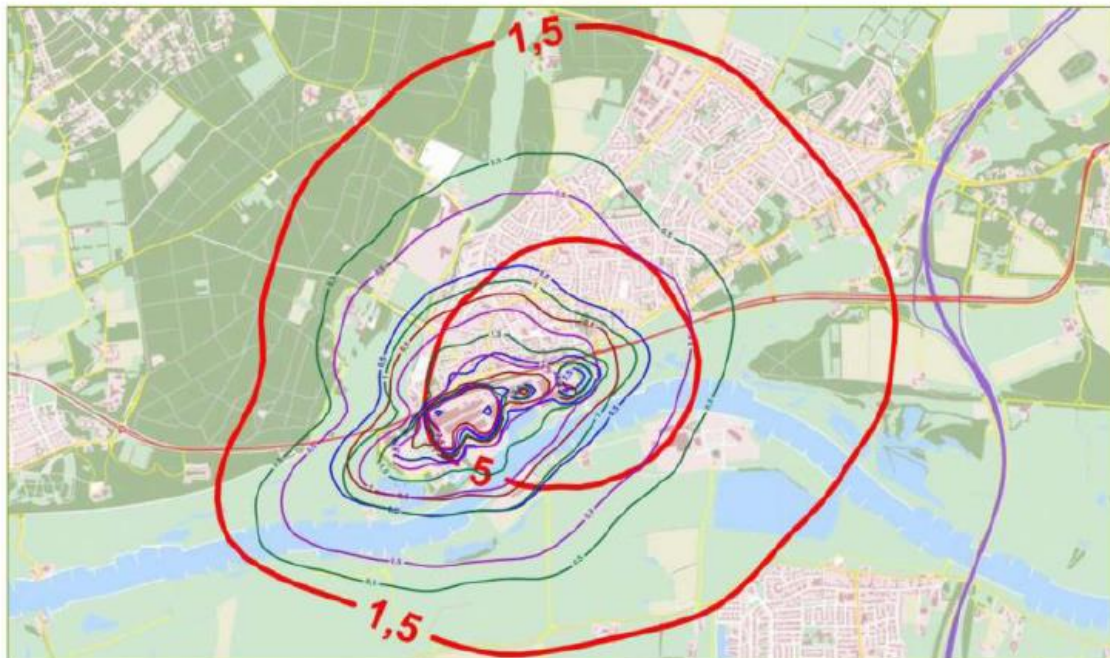
In het geurrapport worden de volgende situaties omschreven:

- De referentiesituatie, dit betreft de in 2015 vergunde situatie met de uitbreiding van productielijn PM2.
- De feitelijke situatie, beschreven op basis van de in 2017 gemeten geuremissies van PM2.

- Alt1. Betreft de in 2022 opnieuw gemeten bedrijfssituatie, met toepassing van enkele maatregelen, te weten toepassing van heat recovery (HR) en een warmtepomp op enkele bronnen;
- Alt1+. Hierbij worden extra maatregelen getroffen, zoals schoorsteenverhoging bij de bronnen met de hoogste geuremissie van PM2 en het afdekken van één van de beide beluchtingsbassins van de AWZ, waarbij de afgezogen lucht verbrand wordt in Ketel 62.
- Alt2. Dit betreft de ombouw van PM1 naar productie van verpakkingsmaterialen, conform PM2, inclusief de maatregelen beschreven in Alt1. De activiteiten in gebouw FOI6 (ontinkting) vervallen en hierin worden dezelfde activiteiten gerealiseerd als in gebouw FOI5.
- Alt2+. In dit alternatief worden schoorstenen van PM1 en PM2 verhoogd.

Voor alle situaties zijn geurcontouren berekend en vergeleken met de referentiesituatie. Deze vergelijking staat in onderstaande figuur overgenomen uit het geurrapport (figuur 4.5)

- Dikgedrukte rode contouren: vergunde geurbelasting;
- Blauwe contouren: Alt1;
- Rode contouren: Alt1+;
- Groene contouren: Alt2;
- Paarse contouren: Alt2+.

Figuur 4.5: Geurbelasting SK Parengo als geurcontouren in ou_e/m^3 als 98-percentiel – Alternatieven t.o.v. de referentiesituatie

In het rapport wordt de berekende geurbelasting voor de verschillende scenario's getoetst aan het geurbeleid van de provincie Gelderland. Dit op basis van een indeling in de categorie "minder hinderlijke geuren". Hieruit wordt geconcludeerd dat in situaties Alt1 en Alt1+, de geurbelasting voldoet aan de richtwaarde van het provinciale geurbeleid van $1,5 \text{ ouE}/\text{m}^3$ als 98 percentiel. In de situaties Alt2 en Alt2+ wordt voldaan aan de grenswaarde van $5 \text{ ouE}/\text{m}^3$ als 98 percentiel. In alle situaties is de geurbelasting lager dan in de referentiesituatie. Ook als de ombouw van PM1 gezien wordt als een nieuwe situatie wordt voldaan aan de richtwaarde.

In het rapport worden de afname van de geuremissie en het aantal geurklachten vanaf 2018 beschreven. Deze afname wordt in het geurrapport toegeschreven aan de procesverbeteringen en veranderingen die door SKP, met name vanaf 2018 zijn doorgevoerd.

3. Omschrijving hindersituatie in Renkum

Door de GGD is in 2020 en 2022 een Gezondheidsmonitoring uitgevoerd in Renkum. Onderdeel van de gezondheidsmonitor is een vraag naar geurhinder door bedrijven.

Uit de resultaten van de Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen uit 2022 blijkt dat in zone 1 (het gebied tot 1.000 meter van SK Parenco) 20% van de respondenten ernstige geurhinder heeft gehad in de 12 maanden voorafgaand aan het onderzoek. De GGD Richtlijn Geur en gezondheid beschouwt meer dan 10% ernstige hinder als de grens van een goede milieugezondheidskwaliteit. De hindersituatie in dit gebied is nauwelijks veranderd ten opzichte van 2020 en er dus geen sprake van een goede milieugezondheidskwaliteit.

In het gebied dat verder van SK Parenco ligt (zone 2: 1.000 tot 1.500 meter van SK Parenco) is minder geurhinder dan in het gebied dichterbij SK Parenco. Wel zien we in dit gebied sinds 2020 een toename van zowel de ernstige hinder (van 4% in 2020 naar 9% in 2022) als de matige hinder (van 20% in 2020 naar 26% in 2022). Dat betekent dat in dit gebied 35% van de bewoners matige tot ernstige geurhinder heeft gehad in de 12 maanden voorafgaand aan het onderzoek. Dit is 11% meer dan bij het vorige afnamemoment in 2020.

In het geurrapport van HaskoningDHV wordt een overzicht gegeven van het aantal in Renkum gemelde geurklachten. Dit overzicht is hieronder overgenomen.

Tabel 1. Aantal geurklachten en aantal melders over de geuroverlast in Renkum over de periode 2018-2022

	Meldingen	Melders	Aantal meldingen per melder
2018	821	140	5,9
2019	567	85	6,7
2020	896	165	5,4
2021	734	41	17,9
2022 *	437	52	8,4

* Data zoals door SK Parenco ontvangen van de provincie

HaskoningDHV concludeert hieruit dat het aantal geurklachten in de loop der jaren niet is afgenomen, maar wel het aantal melders van geurklachten. HaskoningDHV concludeert hieruit dat de geurhindersituatie in Renkum verbeterd is.

Buro Blauw kan deze conclusie niet onderschrijven. De conclusie is ook in tegenspraak met de resultaten van de Gezondheidsmonitor. Zowel op basis van het aantal geurklachten als op basis van de Gezondheidsmonitor concludeert Buro Blauw dat in Renkum sprake is van ernstige geurhinder.

4. Vaststellen toetsingskader voor geur

Het geurbeleid van de provincie Gelderland is gewijzigd op 20 april 2023. Aanleiding van de wijziging is het verminderde vertrouwen in de resultaten van hedonische bepalingen. Er zijn meerdere praktijksituaties waarin de geur van een bedrijf hedonisch als minder hinderlijk of niet hinderlijk beoordeeld wordt, maar waarbij sprake is van veel geurklachten. Daarom worden met de doorgevoerde wijziging bij de indeling van geuren in hinderlijkheids-categorieën, naast de hedonische waarde van de geur, ook andere hindersignalen gebruikt. Dit kunnen geurklachten zijn of resultaten van hinderenquêtes.

In het geurrapport wordt deze wijziging benoemd en wordt aangegeven dat in het geval van SKP het aantal geurklachten niet gebruikt kan worden omdat deze klachten door de ODRA niet gevalideerd zijn. Ook wordt in het rapport gesteld dat het aantal klachten de laatste jaren afgenomen is.

In het geurrapport wordt de "overall" geur van SKP op basis van de hedonische waarde ingedeeld in de categorie "minder hinderlijke" geuren. Een groot aantal bronnen is hierbij gekarakteriseerd als niet hinderlijk. Bij de berekening van de geurbelasting wordt de geuremissie van niet hinderlijke bronnen met een factor 3 verlaagd.

Buro Blauw is het niet eens met deze werkwijze. Uit het GGD onderzoek en het aantal geurklachten in Renkum komt duidelijk naar voren dat er in Renkum in een straal van 1 km rond SKP sprake is van een ernstige geurhindersituatie. Dit illustreert dat de hedonische waarde van de geur van SKP geen geschikte parameter is om de geuren van SKP in te delen in een hinderlijkheidscategorie, dat is in lijn met het nu geldende geurbeleid van de provincie Gelderland.

In het geuremissieonderzoek van 2022 zijn van 29 bronnen de geuremissie en de hedonische waarde bepaald. Bij 28 van de 29 metingen kon de geurconcentratie met een hedonische waarde $H=-2$ niet vastgesteld worden. Dit omdat ook de geurconcentratie niet vastgesteld kon worden (een waarde kleiner dan ..)¹ en/of te laag was voor het bepalen van de hedonische waarde $H=-2$. Feitelijk is hiermee het hedonisch onderzoek bij SKP mislukt en onbruikbaar voor het vaststellen van de hinderlijkheidsklasse.

Omdat de bepaling van de hedonische waarde feitelijk mislukt is, volgt hieruit dat de in het geurrapport toegepaste correctie van de geuremissie op basis van de hedonische waarde, niet toegepast mag worden. De geurbelasting in Renkum moet in alle situaties berekend worden met de niet gecorrigeerde geuremissies. Dat betekent dat de geuremissies van niet hinderlijke geuren niet door 3 gedeeld mag worden.

In Renkum is sprake van ernstige geurhinder veroorzaakt door geuren afkomstig van SKP. De beide productielijnen, met de bijbehorende faciliterende productieafdeling emitteren geur via een groot aantal individuele geurbronnen. De geur van deze individuele geurbronnen wordt bij zuidelijke windrichtingen verspreid over de woonbebouwing van Renkum. Hierbij treedt vermenging op, waarbij feitelijk sprake is van één type geur en waarbij de bijdrage van afzonderlijke bronnen (in de hinderlijkheid van die geur) niet waargenomen wordt. Daarom moet aan alle geurbronnen dezelfde hinderlijkheidsklasse toegekend worden. Op basis van de door de GGD vastgestelde ernstige geurhinder, kan de geuremissie van SKP alleen ingedeeld worden in de categorie (zeer) hinderlijk.

¹ Bij een groot aantal geurbronnen bij SKP is sprake van warme en vochtige afgassen. Bij de monsternamen t.b.v. de bepaling van de geurconcentratie en de hedonische waarde van de geur, moet de bemonsterde lucht verdund worden om condensatie in de monsterzak te voorkomen. Dit kan er toe leiden dat de geurmonsters te verdund zijn om de geurconcentratie en/of hedonische waarde vast te stellen.

5. Consequenties voor de doorgerekende alternatieven

5.1 GEUREMISSIES DOORGEREKENDE ALTERNATIEVEN

In het geurrapport worden verschillende emissiesituaties doorgerekend. Dit betreft de in 2015 vergunde situatie, de feitelijk vergunde situatie en de situaties Alt1, Alt2, Alt1+ en Alt2+. Van belang hierbij is dat in het geurrapport gekwantificeerde geuremissies voor de verschillende situaties gebaseerd zijn op verschillende geuronderzoeken. Dit maakt het vergelijken van de situaties onderling lastig. Hierbij kan als uitgangspunt gebruikt worden dat de geuremissie van geurbronnen die in verschillende situaties niet veranderen, op basis van dezelfde meetresultaten berekend moeten worden. Dit is in dit geuronderzoek niet gedaan. Dit betreft dan met name de geuremissie van productielijn PM2.

Buro Blauw is van mening dat in het MER de geuremissies van productielijn PM2 berekend moeten worden op basis van dezelfde emissiedataset. Voor de hand ligt om hiervoor de meest recente meetgegevens uit 2022 te gebruiken..

De consequentie is dat de geuremissies en geurcontouren in de vergunde situatie en de feitelijk vergunde situatie veranderen. Hierbij is er dan geen onderscheid meer tussen beide situaties en wordt de feitelijke situatie de referentiesituatie.

Uit het voorgaande volgt dat Buro Blauw van mening is dat de hedonische weging van geuremissies van afzonderlijke bronnen niet toegepast mag worden. In het geurrapport zijn geen gedetailleerde gegevens opgenomen over de (hedonisch gecorrigeerde) geuremissies in de referentiesituatie. Hierdoor kan niet beoordeeld worden in welke mate de in het geurrapport gepresenteerde geuremissies in de referentiesituatie beïnvloed worden door de toegepaste hedonische weging. De in het rapport weergegeven geurcontouren voor de referentiesituatie zijn daarom van geen waarde. De contouren zijn gebaseerd op afwijkende emissiegegevens en details over (eventueel) toegepaste hedonische weging van de geuremissies van afzonderlijke bronnen ontbreken.

De in detail gerapporteerde geuremissies voor de 4 alternatieve situaties kunnen wel onderling vergeleken worden. In onderstaand overzicht worden de ongewogen geuremissies van de vier situaties in het geurrapport onderling vergeleken – met uitsluiting van de geuremissie van ketel 62 in storingssituaties¹.

¹ Deze vergelijking wordt sterk beïnvloed door een in het geurrapport opgenomen geuremissie van ketel 62 in storingssituaties. De geuremissie in storingssituaties van deze bron is gebaseerd op geurmetingen van Buro Blauw uit 1999. De storingsemisssie van ketel 62 wordt hierbij vastgesteld op 1.898 Mou_E/u en deze geuremissie treedt op gedurende 432 uur per jaar. Hiermee bepaalt deze emissiesituatie van één bron de totale (emissieduur gewogen) geuremissie van SKP voor 70%. Dit terwijl deze geuremissie op een grotere emissiehoogte plaatsvindt.

Tabel 2. Naar emissieduur gecorrigeerde totale geuremissie van SKP voor de niet hedonische gewogen geuremissie en de hedonische gewogen geuremissie.

Situatie	Tijdgewogen geuremissie [MouE/u]	
	Niet gewogen	Hedonisch gewogen
Alt1	753	300
Alt1+	737	294
Alt2	1.220	514
Alt2+	1.283	536

Uit dit overzicht volgt dat de geuremissies in de situaties Alt2 en Alt2+ met ca. 70% toeneemt t.a.v. de situaties Alt1 en Alt1+. Deze toename wordt in het geurrapport gemotiveerd met de constatering dat de totale geuremissie en geurbelasting in Renkum in de vier geschetste situaties afneemt t.o.v. de vergunde – referentiesituatie. Buro Blauw kan de geuremissie in de referentiesituatie niet vaststellen omdat daartoe de gegevens ontbreken. Hiervoor is evenwel al geconstateerd dat vergelijking met de referentiesituatie – zoals vergund – in het geurrapport niet correct is uitgevoerd omdat uitgegaan is van verschillende uitgangspunten t.a.v. de geuremissies van de diverse bronnen van SKP.

Voor het doel van deze rapportage wordt volstaan met de volgende constatering:

- De referentiesituatie in de MER moet volledig gebaseerd worden op de in 2022 uitgevoerde meetcampagne. De metingen zijn immers uitgevoerd onder de omstandigheden die representatief zijn voor zowel de vergunde (referentie) situatie als de feitelijke situatie;
- Uit tabel 2 blijkt duidelijk dat de in het rapport beschreven maatregelen (Alt+) weinig tot geen effect hebben op de geuremissies van SKP.
- De voorgenomen ombouw van PM1 leidt tot een toename van de geuremissie met 70%. Hierdoor neemt de geurbelasting in Renkum verder toe, terwijl al sprake is van een slecht woon- en leefklimaat voor geur.

5.2 GEURBELASTING DOORGEREKENDE ALTERNATIEVEN

In het voorgaande heeft Buro Blauw gemotiveerd waarom de geuremissies van SKP, in de huidige situatie en de geschetste alternatieve situaties, foutief is weergegeven. Ten onrechte is gecorrigeerd voor de hedonische weging van de geur. Dit betekent dat de gepresenteerde resultaten van de geur verspreidingsberekeningen feitelijk geen waarde hebben. Buro Blauw heeft niet de beschikking over de digitale gedetailleerde invoergegevens van de modelberekeningen die door HaskoningDHV zijn uitgevoerd. Uit de gegevens kan wel op voorhand (zonder corrigerende berekeningen uit te voeren) duidelijk worden dat - bij toepassing van de indeling hinderlijke geur volgens het geurbeleid van de provincie Gelderland- en zonder hedonische correctie van de geuremissie, in geen van de geschetste situaties voldaan wordt aan de grenswaarde van het geurbeleid van de provincie Gelderland.

Buro Blauw stelt voor om de geuremissie van SKP in de in de MER geschetste alternatieven, voor alle situaties te berekenen op basis van het meetprogramma van 2022. Hiermee wordt een zuivere vergelijking gerealiseerd tussen de vergunde activiteiten¹ en de voorgenomen activiteiten. In de wat betreft door GGD en RIVM objectief vastgestelde overbelaste geursituatie in Renkum is een toename van de huidige geurbelasting niet te motiveren. Feitelijk is een reductie van de huidige geurbelasting gewenst tot onder in ieder geval de richtwaarde van het geurbeleid van de provincie Gelderland.

De MER moet inzicht geven in de technische en organisatorische maatregelen bij SKP waarmee de onaanvaardbare geurbelasting in Renkum tot een aanvaardbaar niveau beperkt wordt. Dit moet in eerste instantie gebeuren voor de huidige overbelaste geursituatie en daarna in detail voor de door SKP gewenste veranderingen.

Op voorhand is duidelijk dat het voor SKP in de huidige situatie en de voorgenomen veranderde situatie niet mogelijk is - zonder aanvullende geurreducerende maatregelen - te zorgen voor een aanvaardbaar hinderniveau voor geur.

6. Advies zienswijzen gemeente Renkum m.b.t. MER rapport

Op basis van de constatering in de voorgaande paragrafen adviseert Buro Blauw de gemeente Renkum om de huidige versie van het geurrapport van Royal HaskoningDHV niet te accepteren.

In het rapport wordt een vertekend positief beeld geschetst van de ontwikkeling van de geurbelasting en geurhinder in Renkum als gevolg van de ontwikkelingen bij het bedrijf in de periode 2015 tot heden en de voorgenomen veranderingen bij SKP. Uit feitelijke metingen van de geurhinder door de GGD in 2020 en 2022 blijkt dat de geurhinder in Renkum (te) hoog is en in de onderzochte periode niet is afgenomen.

In het geurrapport wordt een beeld beschreven waarin de geuremissie en de geurbelasting afneemt ten opzichte van de vergunde situatie. Feitelijk is – ook blijkt de in het geurrapport gepresenteerde uitgebreide meetsituatie – sprake van een toename van de geuremissie en daarmee van de geurbelasting. In de alternatieven Alt2 en Alt2+ - waarbij productielijn PM1 omgebouwd wordt voor de productie van verpakkingspapier, is sprake van een toename van de geuremissie met ca 70%. En dit in een situatie waarin de GGD uit onderzoek concludeert dat in Renkum niet gesproken kan worden van een goed woon- en leefklimaat voor geur.

¹ Gangbare jurisprudentie laat zien dat niet de bij de vergunningverlening gekwantificeerde geuremissie vergund is, maar de bij de aanvraag behorende actuele geuremissies.

Op basis hiervan adviseert Buro Blauw de volgende zienswijzen op het geurrapport van HaskoningDHV in het kader van de MER:

1. De indeling van geëmitteerde geuren door SKP in één van de hinderlijkheids-categorieën volgens het geurbeleid van de provincie Gelderland kan alleen op uitgevoerde geurhinderonderzoeken en een klachtenanalyse gebaseerd worden en niet op de uitgevoerde analyses van de hedonische waarde van de geur. Op basis hiervan moet de geur van SKP ingedeeld worden in de categorie (zeer) hinderlijke geuren.
2. De geuremissies van de vergunde, feitelijke en 4 alternatieve situaties moeten op dezelfde meetdata gebaseerd worden, tenzij hier gemotiveerd van afgeweken kan worden.
3. In het geurrapport worden geuremissies van individuele geurbronnen gecorrigeerd op basis van hun indeling in een hinderlijkheidsklasse volgens het geurbeleid van de provincie Gelderland. Dit is niet correct. De geurbelasting voor de diverse scenario's dient berekend te worden met de feitelijke - niet hedonisch gewogen geuremissies - van de afzonderlijke bronnen.